

Bezoekadres De Blomboogerd 1, 4003 BX Tiel

Postadres Postbus 599, 4000 AN Tiel

T (0344) 64 90 90.

F (0344) 64 90 99

E info@wsrl.nl

I www.waterschaprivierenland.nl

Bank IBAN NL93NWAB0636757269

BIC NWABNL2G

Fractie SGP

Datum:

22-04-2026

Uw kenmerk:

Ons kenmerk:

2026-327836

Behandeld door:

Onderwerp:

Beantwoording schriftelijke 4.5 vragen SGP over oevergrondwaterwinning in Waal

Telefoonnummer / e-mail:

(0344) 649090 / info@wsrl.nl

Beste Fractie SGP,

Hieronder volgt de beantwoording op de door u gestelde artikel 4.5 vragen over oevergrondwaterwinning in Waal. Uw toelichting is hieronder overgenomen:

Drinkwaterbedrijf Oasen onderzoekt de mogelijkheden voor een grote nieuwe drinkwaterwinning om aan de groeiende vraag te voldoen. De locatie Waal is hierbij als voorkeurslocatie naar voren gekomen.

Er is veel weerstand vanuit agrarische ondernemers in het gebied. Zij vrezen jaarlijks miljoenen euro's schade aan de fruitteelt en landbouw door bodemdaling en vooral negatieve gevolgen voor de voedselvoorziening door de wateronttrekking.

Er loopt momenteel een Milieueffectrapportage (MER) om de ecologische en landbouwkundige gevolgen van winning op deze locatie te beoordelen.

Vanuit ons perspectief staan het beschermen van: de agrarische sector, een zorgvuldig waterbeheer, de waterveiligheid en onze infrastructuur centraal en daarom stellen wij als SGP fractie aan u de volgende vragen:

Vraag 1A: Hoe is het mogelijk dat de waterwinning met een wateronttrekking van 8 miljoen water eerst in de Krimpenerwaard zal komen en nu in Waal terecht lijkt te komen?

Antwoord: In 2019 startte drinkwaterbedrijf Oasen met een zoektocht naar nieuwe drinkwaterbronnen vanwege een toenemende vraag, met name in het noordelijke deel van haar verzorgingsgebied (rond Gouda en Alphen aan den Rijn). Eerder werd gezocht naar geschikte locaties in de Krimpenerwaard, maar vanwege zorgen over de effecten op het veenweidegebied en de natuurgebieden in de Krimpenerwaard werd het zoekgebied in 2020 uitgebreid naar de Alblasserwaard.

Vraag 1B: Reeds eerder ook vernomen dat er sprake is om dit te verdelen tussen de Krimpenerwaard en de Alblasserwaard en deze variant zien wij niet terug als voorstel in de MER. Kunt u het proces toelichten en welke afspraken u met andere overheden, partners en Oasen heeft gemaakt?

Wij verzoeken u vriendelijk bij verdere correspondentie ons kenmerk te vermelden, zodat wij uw brief sneller kunnen beantwoorden.

Antwoord: Het MER is opgesteld door drinkwaterbedrijf Oasen als initiatiefnemer. Voor de goede orde, het MER is niet mede door WSRL opgesteld. Via deze link is het MER met vele deelrapporten te vinden op de site van Oasen. Op kaart staan de zes onderzochte locatiealternatieven, waaronder het alternatief 'Weerszijden Lek' dat zowel in de Krimpenerwaard (Den Hoek) als de Alblasserwaard (Streefkerk parallel) ligt.

Begin 2023 hebben de vier overheden in het gebied (Gemeente Krimpenerwaard, Gemeente Molenlanden, Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard, Waterschap Rivierenland) hun zorgpunten bestuurlijk geuit over het toen voorliggende concept milieueffectrapport. Dat heeft geleid tot het afvallen van twee locatiealternatieven bij de noordelijke en de zuidelijke Lekdijk, die direct tegen de primaire waterkering aan lagen. Het locatiealternatief aan Weerszijden van de Lek is toen toegevoegd.

Vraag 2: Is het wel verantwoord vanuit water-en bodemsturend een waterwinning toe te voegen in de Alblasserwaard. Hoe verhoudt deze waterwinning zich tot het position paper water- en bodemsturend van ons waterschap en pakt u hierin uw rol als waterautoriteit?

Antwoord: Eind vorig jaar is in de Bestuursnieuwsbrief #309 onze brief met standpuntbepaling opgenomen, aan het einde van het MER (fase 1 locatiekeuze). We vinden een oevergrondwaterwinning van 8 miljoen m³ per jaar een te grote winning in het kwetsbare veenweidegebied (zie opvatting 1). Dit punt maken we overigens al sinds de vorige collegeperiode naar de provincie en het drinkwaterbedrijf. Een verdeling over de Krimpenerwaard en de Alblasserwaard zien we als gedeelde verantwoordelijkheid tussen de overheden en een eerlijkere verdeling van de negatieve effecten (opvatting 3).

Vraag 3: Heeft het waterschap in overleg met Oasen voldoende gekeken naar alternatieve locaties die minder belastend zijn voor het agrarisch gebied, onze dijkveiligheid en onze infrastructuur (wegen)?

Antwoord: In dezelfde brief hebben we ons uitgesproken voor een ander locatiealternatief 'Weerszijden van de Lek'. In plaats van locatie Streefkerk-parallel (4 miljoen m³ per jaar) spreken we ons uit voor locatie 'Waal' (4 miljoen m³ per jaar). In onze brief is als hoofdzin geformuleerd: 'Ons standpunt is een locatiealternatief aan weerszijden van de Lek met een winning van 4 miljoen m³ per jaar bij locatie Waal in de Alblasserwaard en de andere 4 miljoen m³ per jaar bij een van de locaties in de Krimpenerwaard.'

De locatiealternatieven bij Streefkerk, zowel van 8 als van 4 miljoen m³ per jaar, zijn namelijk voor ons als waterschap niet acceptabel vanwege de grote zettingen bij de regionale waterkeringen en de hoge herstelkosten die daarmee gepaard gaan. In dit verband is ook het position paper van LTO Nederland relevant, waarin wordt gewezen op negatieve effecten voor het agrarisch gebied.

Vraag 4: Welke risico's ziet het waterschap voor de stabiliteit van de regionale keringen en dijken als gevolg van de extra grondwaterwinning in de nabijheid van de Waal?

Antwoord: De effecten op de waterkeringen worden samengevat in het hoofdrapport (p.89) van het MER. De regionale keringen bevinden zich op enige afstand van de mogelijke winlocatie waardoor de effecten gering zijn. Het effect op de primaire waterkering is aanwezig maar mogelijk te verzachten door mitigerende maatregelen (herinfiltratie). De risico's zijn dan beperkt.

De navolgende vragen 5 tot en met 9 gaan over de inhoud van het MER. Het milieueffectrapport is echter geen onderzoek van WSRL, maar van de initiatiefnemer, het drinkwaterbedrijf Oasen.

Vraag 5: In hoeverre versnelt deze waterwinning de bodemdaling in het gebied, en welke extra kosten brengt dit met zich mee voor dijkveiligheid, onze wegen en het waterbeheer, zoals het aanpassen van peilbesluiten en onze assets door versnelde bodemdaling?

Antwoord: Wij delen uw zorgen hieromtrent. De maaiveld daling wordt beschreven op pagina's 77-83 van het hoofdrapport MER. De maaiveld daling werkt door naar vele effecten op niet alleen onze assets maar ook die van anderen. Fase 1 van het MER is een globaal onderzoek tot aan het niveau dat een verantwoorde locatiekeuze gemaakt kan worden. Daarin zijn kosten niet meegenomen. We hebben zelf ingeschat dat de herstelkosten voor de regionale keringen bijzonder hoog zijn (opvatting 3 in onze brief).

In fase 2 van het MER wordt het gekozen locatiealternatief tot in detail uitgewerkt. Ook dan gaat het om de milieueffecten en niet om een kosten calculatie. Wij zullen er bij Oasen op aandringen ook de kosten in beeld te brengen. Wij hebben het voornemen om kosten als gevolg van de oevergrondwaterwinning (mitigerende en compenserende maatregelen, schade) zo goed mogelijk op het drinkwaterbedrijf te kunnen verhalen.

Vraag 6: Is het waterschap bereid om een 'nulmeting' te eisen voor de huidige grondwaterstanden, zodat eventuele toekomstige schade kan worden bepaald voor ons waterschap en de schade voor agrarische sector objectief kan worden aangetoond? Is dit ook vast te leggen in een anterieure overeenkomst met Oasen?

Antwoord: De Provincie Zuid-Holland (bevoegd gezag) stelt dit normaliter als eis bij de verlening van een onttrekkingsvergunning. In de klankbordgroep, waarin ook de LTO vertegenwoordigd is, heeft Oasen aangegeven een grondwaterstandsmeetnet in te richten zodra de locatiekeuze bekend is. We hebben het vertrouwen daarbij te worden betrokken, zoals recent bij een andere winning van Oasen is gebeurd.

Vraag 7: Wat is het effect van de winning op de kwaliteit van het oppervlaktewater? Wat zijn de gevolgen voor de natuurlijke kwelstroom en neemt het risico op verzilting toe?

Antwoord: Volgens het MER is het effect op de KRW-waterkwaliteit op locatie Waal neutraal. De KRW-waterlichamen zijn de boezems met hoger gelegen peilen die niet door kwelvermindering worden beïnvloed (hoofdrapport MER p.85+83). Bij het overig water (niet KRW) kan de verminderde kwel invloed op de waterkwaliteit hebben. Dat is voor fase 2 van het MER. Verzilting speelt bij geen van de alternatieven. Het is niet in het belang van Oasen zilt water te onttrekken.

Vraag 8: "Welke mitigerende maatregelen (zoals peilbeheer) worden in de MER beschreven om de waterbelangen van ons waterschap goed te kunnen borgen?"

Antwoord: De belangrijkste mitigerende maatregelen zijn hydrologisch van aard: herinfiltratie, opknippen peilgebieden, aanleg infiltratiedrains (hoofdrapport MER p.95). Met herinfiltratie kan de stijghoogteverlaging in de ondergrond beperkt worden, al zijn er grenzen aan de infiltratiecapaciteit. Met een apart peilgebied ter plaatse van de onttrekking, kan de maaiveld daling beter gevolgd worden. Zodoende blijft de drooglegging stabiel. Aanleg van waterinfiltratiesystemen wordt in fase 2 van het MER uitgewerkt.

Vraag 9: Waarom onderzoekt de MER geen alternatieven waarbij water direct uit de rivier de Lek wordt gewonnen of diepgrondwaterwinning, in plaats van uit de kwetsbare poldergrond?"

Antwoord: De in de vraag genoemde alternatieven – zoals directe waterwinning uit de Lek of het benutten van dieper grondwater – zien we als waardevolle opties. In de huidige MER zijn deze opties echter niet meegenomen, omdat hun operationele toepasbaarheid en betrouwbaarheid nog onvoldoende zeker zijn (hoofdrapport MER, p. 32). In de Statencommissie (11 maart 2026) is een amendement aangenomen waarin de provincie Oasen gaat adviseren ook dieper grondwater als bron te onderzoeken.

Vraag 10: Wilt u een voorzet doen voor een officiële zienswijze die wij als Waterschap in kunnen indienen, zodat de belangen van ons waterschap in de verdere uitwerking van de MER zorgvuldig kunnen worden meegenomen?

Antwoord: De officiële terinzagelegging voor indienen zienswijze is aan het einde van fase 2 van het MER. Het MER fasen 1 en 2 worden samen met het ontwerpbesluit voor de onttrekkingsvergunning door de provincie ter inzage gelegd. Naar verwachting is dat in de 2e helft van 2027. We verzekeren u dat we het MER-traject kritisch zullen blijven volgen en actief zullen deelnemen aan het bestuurlijk proces.

We hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
Het college van dijkgraaf en heemraden
Van Waterschap Rivierenland,

De secretaris-directeur

de dijkgraaf

Ir. Z.C. Vonk

drs. T.J.A.M. Cuppen MBA

Bijlagen: geen

Afschrift: Archief (inclusief bijlagen)